Problema Țării Șipenițului în istoriografia română și ucraineană

CZU: 930.1(=135.1=161.2):94(477.85)

Alexandru BEJENARU

Țara Șipenițului, menționată în izvoarele medievale documentare și narative din secolele XIV-XV, a fost odinioară o regiune de frontieră între Țara Moldovei și Regatul Poloniei. Problemele legate de originea acestei regiuni, de hotarele sale aproximative și locul său în procesele legate de destrămarea Cnezatului Halici-Volânia și ocuparea teritoriilor sale de către forțele Regatului Poloniei, de constituirea Țării Moldovei și a frontierei moldo-polone la mijlocul secolului al XIV-lea au început să fie abordate în cadrul istoriografiei române și ucrainene încă de la începutul secolului XX. Startul discuțiilor a fost dat în ultimii ani de existență a Imperiului Austro-Ungar de cercetătorii istoriei Bucovinei, Ion I. Nistor și Myron M. Korduba. Opiniile expuse de către cei doi istorici au fost, deseori, opuse una față de cealaltă, mai ales, în problema frontierei moldo-polone pentru anii 1433-1490 sau în cea a interpretării limitei de nord a țării Șipenițului, conform tratatului de hotărnicie din 13 decembrie 1433, încheiat de domnul Moldovei Ștefan al II-lea și regele Poloniei Vladislav al II-lea. Polemica purtată pe paginile articolelor, publicate între anii 1906-1910, s-a încadrat astfel în controversa generală privind hotarul de nord al Țării Moldovei până la sfârșitul domniei lui Ștefan cel Mare, anticipând în mod simbolic revendicările teritoriale ale celor două națiuni asupra fostului ducat al Bucovinei. Pozițiile enunțate de I.I. Nistor și M.M. Korduba, influențate de contextul politic al situației Bucovinei în ajunul Primului Război Mondial, vor sta, în cele din urmă, la originea viziunilor diferite ale istoricilor români și ucraineni privind originile și semnificația Țării Șipenițului în istoria medievală a spațiului de la răsărit de Carpați. Scopul prezentării de față constă în sintetizarea principalelor idei expuse în cadrul istoriografiei române și a celei ucrainene privind problema existenței Țării Șipenițului, a interpretării mențiunilor sporadice ale acestei noțiuni în izvoarele medievale și a locului său în istoria frontierelor Țării Moldovei și a Regatului Poloniei din secolele XIV-XV. Atenția principală va fi acordată evoluției opiniilor expuse de reprezentanții celor două școli istoriografice în perioada antebelică, interbelică, postbelică și post-sovietică.